

Ärende: VN/15371/2024

**Begäran om utlåtande om utkastet till regeringens proposition om ändring av lagen om tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi och lagar som har samband med den**

**Utlåtande av remissinstanserna**

**Ni kan skriva ert utlåtande i textfältet nedan**

Allmänt

Utbyggnad av förnybar energi får inte försämra naturvärdena, däribland livsmiljöer och vandringskorridorer för olika arter. Ekosystem-perspektivet bör vara vägledande.

Demokratifrågan, besvärsrätten och helhetsbedömningen

Natur och Miljö är kritisk till att det ser ut som att statens anvisning av s.k. accelerationsområden utgör ett ingrepp i det kommunala självstyret för markanvändningen och att lagförslaget skulle ge tillstånds- och tillsynsverket en betydande roll, vilket ser ut att försvaga den kommunala markplaneringsautonomin och närdemokratins och därmed i sista hand kommuninårnas rätt att påverka sin näromgivning. Beaktande av lokal sakkännedom är avgörande för att projekten ska accepteras.

Den rådande regionala förskjutningen och koncentrationen av utbyggnaden längs den finska västkusten skapar ett förhållandevis stort tryck på också värdefulla naturområden i de här regionerna. Det skulle vara viktigt att också de regionala myndigheterna i tillståndsprocesserna med bättre verktyg för reglering gavs möjlighet att styra planeringen gällande sameffekterna av de olika utbyggnadsplanerna regionalt, i tillägg till de enskilda kommunala myndigheterna, som ju inte berörs av helhetsbilden utanför den egna kommunen.

Natur och Miljö efterlyser en tydligare och närmare beskrivning av förhållandet mellan lagen och planeringsförfarandet, planläggningen och de olika myndigheternas roller inkl. besvärsrätten och besvärinstanserna och en modell med vilken de närdemokratiska rättigheterna åtminstone inte försvagas. Besvärsrätten för föreningar bör bevaras.

De föreslagna tidsfristerna för tillståndsförfarande på accelerationsområdena i 10 § a och b får inte resultera i ett äventyrande av eller nedprioritering av relevanta utredningar och deras bedömning beträffande produktionsanläggningens miljöpåverkan.

#### Avskogning och naturförlust

#### 3 a kap. Accelerationsområden för förnybar energi 14 a § Utseende av accelerationsområden för förnybar energi

Natur och Miljö anser att det är viktigt att skog inte avverkas för att ge plats åt anläggningar för förnybar energi, i artikel 14a i utkastet till förslag föreslås att "(1) områden som består av skogsmark eller åkrar för livsmedelsproduktion i betydande omfattning" ska undantas från de utsedda områdena. Förslaget är inte tillräckligt effektivt för att förhindra avskogning. Natur och Miljö föreslår därför att punkt 1 omformuleras enligt följande:

1) arealer som är skogsmark eller åkrar för livsmedelsproduktion,

De områden som utses ska heller inte omfatta:

"3) områden som hör till Europeiska unionens nätverk Natura 2000 och till tillämpningsområdet för 43, 64, 73, 77, 78 och 79 § i naturvårdslagen"

Natur och Miljö ser att alla dessa paragrafer är viktiga att ha med och föreslår att till listan läggs till naturvårdslagens 81 § om skydd av nya arter som påträffas.

#### 14 b § Beslut om utseende av accelerationsområden:

"I ett beslut om utseende av accelerationsområden för förnybar energi ska för varje område specificeras de former av förnybar energiproduktion för vilka området utses. I beslutet ska det dessutom för varje område anges villkor avseende mildrande åtgärder vilka ska iakttas i området i syfte att förhindra eller avsevärt minska negativ miljöpåverkan."

Natur och Miljö vill i det här sammanhanget lyfta fram betydelsen av att accelerationsområden planeras så att principen om mångfunktionalitet främjas och inte förhindras, m.a.o. så att områden inte planeras onödigt snävt för en viss form eller vissa former av förnybar energiproduktion och på bekostnad av en annan form eller produktionsmetod. Exempelvis biodiversitetsängar, både havs- och landbaserad vindkraft i kombination med solkraft eller odlingar. Vindkraft får ej utesluta andra former av ekologiskt ändamålsenlig samexistens på mark- eller havsområdet. I planeringsskedet bör man främja ökad samexistens för maximal ekologisk nytta och minimal exploaterad markyta totalt sett.

"I ett beslut om utseende av accelerationsområden för förnybar energi ska för varje område specificeras de former av förnybar energiproduktion för vilka området utses och att

mångfunktionalitet prioriteras. I beslutet ska det dessutom för varje område anges villkor avseende mildrande åtgärder vilka ska iakttas i området i syfte att förhindra eller avsevärt minska negativ miljöpåverkan.”

#### Aknytning till annan lagstiftning och planering

Hänvisande till det ovanstående om avskogning och naturförlust anser Natur och Miljö att lagen bör anpassas till pågående nationell implementering av EU:s förordning om återställande av natur, vilken kommer att vara svår om inte omöjlig att uppfylla utan en strikt hållning mot avskogning och annan naturförlust

Till regeringens proposition skulle det vara viktigt att fogas en konsekvensbedömning i förhållande till andra lagar och lagstiftningsprojekt.

Havsvindkraftverk bör korrelera till havsplanerna.

#### Kompetensfrågan

Natur och Miljö ställer frågan hur garanteras att den nationella tillstånds- och tillsynsmyndigheten kommer att ha tillräckliga resurser och sakkunskap för att peka ut områden för en snabb utveckling, s.k. accelerationsområden för förnybar energi och dessutom i en snabbare ordning och utan förfarande för miljökonsekvensbedömningar?

Natur och Miljö ser det som en brist att det ur lagförslaget inte framgår vem som kommer ta fram underlag för utpekande av accelerationsområdena för förnybar energi och vem som kommer att bedöma rapporterna.

Sederholm Camilla  
Natur och Miljö r.f - centralkansliet i Helsingfors